

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΗΜΕΡΙΔΑ 29 ΜΑΡΤΙΟΥ 2016

ΘΕΜΑ : ΔΙΑΤΑΓΗ 25 και ΔΙΑΤΑΓΗ 30

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1:

κ. Ποιητής: Θα ήθελα να συγκεντρωθώ στην Διαταγή 30, στο σημείο 1δ. Έχω τρεις απορίες. Να μου επιτρέψετε να το διαβάσω. «Η κατά τα ανωτέρω ..... χρόνος παραγραφής». Για πόσο χρονικό διάστημα δεν θα συνιστά εμπόδιο, η πρώτη μου ερώτηση. Η δεύτερη μου ερώτηση είναι και πόσες φορές αν γίνει για την ίδια αιτία; Διότι μπορεί να γίνει δύο ή τρεις φορές ή τέσσερις φορές. Πόσες φορές θα θεωρηθεί ότι υπάρχει κατάχρηση της εξουσίας και της διαδικασίας; Και τρίτη ερώτηση κ. Ναθαναήλ είναι η εξής: Λέει εδώ ότι «δε θα συνιστά προς τούτο κώλυμα ο καθορισμένος χρόνος παραγραφής». Δηλαδή, ο κανονισμός αυτός θα υπερέχει του νόμου; Θα καταργήσει τον νόμο; Και μέχρι ποιου σημείου θα τον καταργήσει; Θα θεωρήσουμε ότι υπάρχει αναστολή του χρόνου της παραγραφής για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί αυτή η αγωγή; Δεν το καθορίζει αυτό το πράγμα ο κανονισμός. Επομένως, έχω αυτές τις τρεις ερωτήσεις για αυτή την συγκεκριμένη διαταγή και τον συγκεκριμένο θεσμό.

κ. Ναθαναήλ: Ευχαριστώ κ. Ποιητή. Αρχίζω με το τελευταίο κομμάτι της ερώτησης. Η τροποποίηση περί της παραγραφής αν προσέξετε έχει τεθεί εκ των υστέρων, στις 06/02/2015 με την πρώτη τροποποίηση που έγινε. Ήταν μετά από συζήτηση με τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο. Αν προσέξετε έχω ήδη απευθυνθεί στο θέμα ρωτώντας.

Πράγματι ο κανονισμός θα υπερέχει; Θα το δούμε. Εξαρτάται. Εκείνο που ήθελε να πει ο κανονισμός, ο συντάκτης, το Ανώτατο Δικαστήριο και ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος όταν το έβαλε το ζήτημα της παραγραφής είναι η αγωγή εκείνη που έχει απορριφθεί λόγω της μη έκδοσης κλήσης ανατρέχει πίσω στον πρώτο χρόνο ημερομηνίας καταχώρησης και εφόσον έχει καταχωρηθεί ορθά και εντός της περιόδου που επιτρέπεται δεν θα υπάρχει πρόβλημα μετά από 60 ημέρες ή κάτι που έχει διαρρεύσει το χρονικό διάστημα και έχει απορριφθεί. Τώρα για πόσο χρόνο, αναμένεται υποθέτω ότι αμέσως μετά που έχει απορριφθεί θα κατατεθεί νέα αγωγή. Και η κατάχρηση ξεκινά, αν με ρωτάτε εμένα προσωπικά, από τη δεύτερη φορά τουλάχιστον. Την πρώτη φορά έχει απορριφθεί καλόπιστα και πηγαίνω και επανακαταχωρώ. Τη δεύτερη φορά αν ξαναγίνει είναι κατάχρηση. Υπάρχει νομολογία. Θα αντιμετωπιστεί κατά ανάλογο τρόπο, η θέση μου είναι, και αυτού του είδους το πρόβλημα που θα δημιουργηθεί.

κ. Ποιητής: Εκείνο που με φοβίζει είναι ότι αυτό θα δημιουργήσει ακόμη περισσότερες αντιδικίες και θα είναι ένα στάδιο δόξας λαμπρό για τους δικηγόρους εκείνους οι οποίοι πιθανόν να προσπαθήσουν να εκμεταλλευτούν αυτό το πράγμα, αυτή τη διάταξη. Αυτό το πράγμα ναι θα το δει ο δικαστής, αλλά οι αντιδικίες θα συνεχίσουν και θα πληθαίνουν. Πράγμα το οποίο θέλουμε να αποφευχθεί.

κ. Ναθαναήλ: Είναι εκείνο που είπα στην αρχή. Θέλουμε το ποτήρι άδειο, ή γεμάτο; Μισοάδειο ή μισογεμάτο; Πως θα το δούμε; Γιατί βλέπουμε εκ των προτέρων ότι θα απορρίπτονται συνέχεια αγωγές διότι δεν θα καταχωρούνται ή δεν θα βγαίνουν οι κλήσεις για οδηγίες ώστε να υπάρχουν αυτά τα προβλήματα που στη συνέχεια λέτε;

κ. Ποιητής: Μπορώ να κάνω και μια παρατήρηση; Δεν θέλω να εκμεταλλευτώ τον χρόνο των συναδέλφων αλλά θέλω να πω μια σκέψη η οποία περνά από το μυαλό μου. Είναι μια φοβία η οποία έχω. Όσον αφορά το fast track, το γεγονός ότι δεν θα υπάρχει αντεξέταση και λοιπά ίσως να σημαίνει ότι εκείνος που θα κερδίζει πιο εύκολα θα είναι εκείνος που θα έχει πιο ευφυή και καταρτισμένο δικηγόρο και όχι εκείνος που θα λέει αλήθεια. Αυτό με φοβίζει.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

κ. Μαρκίδης: Να μου επιτρέψετε να σας συγχαρώ για την ανάλυση την οποία μας έχετε κάνει και η οποία υπήρξε αν μπορώ να πω άκρως διαφωτιστική. Βεβαίως παραμένουν ορισμένες απορίες και μια από αυτές πιστεύω είναι αυτή που θα σας πω τώρα. Λέτε εδώ ότι αν περάσουν 60 ημέρες η αγωγή θεωρείται εγκαταλειφθήσα και απορρίπτεται. Για να απορριφθεί πρέπει να πάει ενώπιον Δικαστή και να γράψει επάνω ότι απορρίπτεται διότι παρήλθε η προθεσμία. Το ένα είναι αυτό. Εάν παρελθούσης της προθεσμίας και προτού εμφανιστεί ο φάκελος ενώπιον του Δικαστή εκδοθεί η κλήση για οδηγίες θεραπεύεται ή και πάλι θεωρείται εγκαταλειφθήσα και τελειώνει το θέμα και πρέπει να γίνει άλλη αγωγή εξ' απαρχής. Δεύτερο, μιλάτε εδώ για 60 ημέρες. Πρέπει να εκδώσει κλήση για οδηγίες εντός 30 ημερών. Δεν εκδίδει κλήση για οδηγίες εντός 30 ημερών. Ο Εναγόμενος λέει τότε πρέπει αυτός να του δώσει ειδοποίηση εντός 30 ημερών. Εάν ο Εναγόμενος δεν κάνει αυθημερόν την κλήση των 30 ημερών την δική του, μπορεί να την κάνει στις 10 ημέρες. Με άλλα λόγια θα έχουμε 30 που πέρασαν, 10 που πέρασαν μέχρι ο Εναγόμενος να ενεργήσει, 30 ημέρες ειδοποίηση από τον Εναγόμενο. Μέχρι τώρα πήγαμε στις 70 αλλά η αγωγή θα απορριφθεί στις 60. Πως γίνεται αυτό; Είναι αδύνατον οι 60 μέρες να συμπέσουν με την λήξη της προθεσμίας των 30 ημερών που θα στείλει κλήση ο Εναγόμενος προς τον Ενάγοντα.

κ. Ναθαναήλ: Το πρώτο ερώτημα κ. Μαρκίδη, είναι όπως λέει ο θεσμός σίγουρα και όπως υφίσταται και σήμερα η κατάσταση. Καμία αγωγή δεν απορρίπτεται εάν δεν έχει πάνω την απόφαση του Δικαστηρίου. Σίγουρα το Πρωτοκολλητήριο θα πάρει τον φάκελο που δεν είναι συμπληρωμένα όλα αυτά που πρέπει στο Δικαστήριο και θα γράψει πάνω ότι απορρίπτεται. Δεν μπορεί να απορρίψει το Πρωτοκολλητήριο. Το «αυτομάτως» που λέει εκεί είναι πως προχωρά στο Δικαστήριο και την απορρίπτει. Τι θα γίνει εάν στο μεσοδιάστημα γίνει μια αίτηση για παράταση χρόνου. Είναι αυτά που είπα προηγουμένως ότι δεν θα πρέπει να συμβαίνουν. Ή θα έχουμε δικονομική πειθαρχία σεβαστή από όλους και ο κάθε διάδικος, ο κάθε δικηγόρος θα ξέρει την υπόθεση του και τότε θα πρέπει να εκδώσει την κλήση και ο κάθε Εναγόμενος τότε θα πρέπει να κάνει την δική του ειδοποίηση ή δεν θα το έχουμε. Αν αρχίσουμε να αφήνουμε ρωγμές, αρχίζουν και τα προβλήματα. Μου είπατε σωστά, όπως είπα και εγώ στην παρουσίαση

μου, μπορεί ο Εναγόμενος επίτηδες να μην εκδώσει. Δεν έχει θεραπεία. Ο Ενάγων έχει το πρόβλημα και του Ενάγων η αγωγή θα απορριφθεί.

κ. Μαρκίδης: Ο Ενάγων είχε το πρόβλημα διότι δεν εξέδωσε την κλήση στις 30 ημέρες. Και του εκδίδει μια κλήση ο Εναγόμενος αφού παρέλθουν ακόμα 10 ημέρες και του λέει εντός 30 ημερών να κάνει κλήση. Αυτό παραπλανάει τον Ενάγοντα εκτός εάν πει ότι ναι μου είπε 30 ημέρες αλλά στην ουσία 20 έχω. Αυτός είναι ο κίνδυνος σε αυτή την περίπτωση.

κ. Ναθαναήλ: Κατανοώ αυτό το οποίο λέτε όσον αφορά το ότι δεν μπορεί να γίνεται στην πράξη ίσως, άμεση εναλλαγή της εικόνας. Δηλαδή ο Ενάγων εκδίδει την κλήση του στις 30 ημέρες ή δεν την εξέδωσε ο Εναγόμενος πρέπει αμέσως την ίδια ώρα να κάνει. Αυτό αν είναι ένα πρακτικό πρόβλημα που πιθανό να είναι μπορεί να αφήσουμε κάποια μικρή εξαίρεση κάποια προθεσμία αλλά αρχίζοντας την εξαίρεση αρχίζουν να επιμηκύνονται και οι χρόνοι και η εξαίρεση θα προκαλέσει άλλη εξαίρεση και μετά το δίκαιο του πράγματος ποιο είναι και να μην τελειώνουμε.

κ. Ιωαννίδης: Είναι αυτό που είπαμε κ. Μαρκίδη, είναι καιρός το Ανώτατο Δικαστήριο να βγάλει directions και να μην περιμένουμε να τα λύσει όλα η Νομολογία. Ήρθε η ώρα να εκδίδει το Ανώτατο Δικαστήριο directions για κάποια θέματα τα οποία θα λύνονται άμεσα, διότι αν θα τα λύσει η Νομολογία θα περιμένουμε μετά από πολλά χρόνια.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

κα Αγαπίου: Θέλω να σταθώ σε κάτι που και εσείς έχετε ασχοληθεί. Το πιθανό πρόβλημα που μπορεί να υπάρξει σε σχέση με την παράταση του χρόνου στη νέα αγωγή και την ύπαρξη της Νομοθεσίας για την παραγραφή. Έχουμε ένα νέο κανονισμό που ουσιαστικά καθορίζει τον τρόπο διεξαγωγής της δίκης. Έχω την εντύπωση ότι μας διαφεύγει λίγο ο Περί Αποδείξεως Νόμος ο οποίος έχει διατάξεις ως προς τον τρόπο διεξαγωγής της δίκης. Δηλαδή, ένα που μου έρχεται τώρα στο μυαλό είναι ότι στον νόμο αυτό προβλέπεται η κατάθεση γραπτής δήλωσης από τον μάρτυρα. Ο διαδικαστικός νόμος που είναι δευτερογενής νομοθεσία και όχι ο ουσιαστικός νόμος μιλάει για ένορκη δήλωση. Τι θα κάνουμε; Αυτό που λέει ο νόμος ή αυτό που λέει ο κανονισμός; Δεύτερο, υπάρχει η πρόνοια αυτή τη στιγμή με τον κανονισμό ότι για κάποιες υποθέσεις

εναπόκειται στην κρίση του Δικαστηρίου αν θα μας επιτρέπεται η αντεξέταση. Έχω την εντύπωση ότι με τον Περί Αποδείξεως Νόμο δεν τίθεται τέτοιο θέμα να μου επιτρέψει το Δικαστήριο αν θα κάνω αντεξέταση. Υπάρχουν υποθέσεις κάτω των 3.000 οι οποίες αντιλαμβάνομαι είναι μικρά ποσά αλλά επίσης αναφέρεται στον κανονισμό ότι σε αυτή την κατηγορία κάτω των 3.000 υπάρχουν και υποθέσεις που δεν μπορεί να καθοριστεί κλίμακα. Για παράδειγμα, ιατρική αμέλεια, κτηματικές διαφορές. Έχουμε να κάνουμε με εκατομμύρια και πρέπει να κάνουμε με μάρτυρες. Θα πάρω ένα κλασικό παράδειγμα της ιατρικής αμέλειας. Μπορεί να είναι εκατοντάδες χιλιάδες τα ευρώ που απαιτούνται και έχω μάρτυρες γιατρούς τους Νοσοκομείου ή έχω μάρτυρα ένα αστυνομικό. Πως μπορώ εγώ να υποχρεώσω ένα γιατρό του Νοσοκομείου να έρθει στο γραφείο μου να τον δω για να του κάνω ένορκη δήλωση; Έχω την εντύπωση ότι δεν μπορείς να κάνεις ένορκη δήλωση χωρίς άδεια. Δεν τους επιτρέπεται αυτούς να κάνουν ένορκη δήλωση. Πως θα επικοινωνώ μαζί τους; Επίσης, πρέπει να υπάρχει κατάλογος. Πρόσεξα ότι έχετε χρησιμοποιήσει την λέξη ονομαστικός κατάλογος μαρτύρων. Εγώ έχω ένα μεγάλο οργανισμό. Λογιστής αυτού του οργανισμού είναι ο Αντρέας και ύστερα από πέντε χρόνια ο Γιαννάκης. Που ξέρω εγώ αν θα τον λένε Αντρέα ή Γιαννάκη. Θα πρέπει να αποδείξω ότι ο αρμόδιος λειτουργός είναι ο τάδε. Πως θα μπορώ να ξέρω επακριβώς τους μάρτυρες μου; Φέρνω ένα μάρτυρα τον αντεξετάζει και μπορώ να πω ότι δεν τα είπε καλά και να πρέπει να φέρω κάποιον άλλο. Πως μπορώ να το ξέρω την ώρα που κάνω τον κατάλογο μου; Υπάρχει μια πρόνοια στις διατάξεις που λέει ότι εάν δεν συμπληρώσουμε το έντυπο όταν θα πάμε ενώπιον του Δικαστηρίου που θα οριστεί για οδηγίες δεν θα μας επιτρέψει να προβάλουμε προφορικό αίτημα για να προστεθεί για παράδειγμα αυτό που θέλω να κάνω η αποκάλυψη εγγράφων διότι μου διέφυγε να το βάλω. Νομίζω αυτό το πράγμα οδηγεί σε αντίθετα αποτελέσματα. Είναι τυπολατρία αυτό το πράγμα. Είναι πραγματική τυπολατρία. Δηλαδή επειδή ξέχασα να το βάλω δεν μπορώ να πω στο Δικαστήριο που θα είμαι ενώπιον του ότι θέλω να κάνω και αποκάλυψη εγγράφων; Και τι σημαίνει; Η ουσία του θεσμού της αποκάλυψης εγγράφων.

κ. Ναθαναήλ: κα Αγαπίου συγγνώμη αλλά έχω ξεχάσει την πρώτη σας ερώτηση. Και μετά από το χειροκρότημα από τους συναδέλφους σας τι έχω να απαντήσω;

κα Αγαπίου: Έχω να πω ένα πράγμα. Εμείς κάνουμε ένα επάγγελμα. Αυτό το επάγγελμα πρέπει να πληρώνεται και πρέπει να πληρώνεται καλά. Επίσης έχω να πω ότι οι Άγγλοι δικηγόροι πληρώνονται όχι πολύ καλά αλλά πάρα πολύ καλά και έχουν την πολυτέλεια να έχουν πάνω στο γραφείο τους δέκα υποθέσεις και να το παίζουν high δικηγόροι. Εδώ για να εισπράξει κάποιος δικηγόρος τα δικηγορικά του πρέπει να δουλέψει πάρα πολύ καλά και έχω να πω ότι πάρα πολλοί συνάδελφοι μου είναι πολύ επιμελείς δικηγόροι. Έχει και δικηγόρους που δεν είναι καλοί. Όπως έχει και πολύ επιμελείς δικαστές και δικαστές που δεν είναι καλοί. Αλλά δεν είναι αυτό το πράγμα και δεν μπορείτε να μου λέτε ότι θα γίνει μηχανογράφηση. Δεν ξέρω αν οι συνάδελφοι μου επιτρέπουν αλλά θα πρέπει να πω ότι η υποδομή που υπάρχει στα Πρωτοκολλητεία οφείλω να πω ότι κάνουν φιλότιμες προσπάθειες οι λειτουργοί των Πρωτοκολλητείων και θα πρέπει να τους το αναγνωρίσουμε αλλά δεν μπορούμε με τρεις υπαλλήλους ή με μισό υπάλληλο που έχει τώρα η Λεμεσός να μας εξυπηρετήσει και να θέτει ενώπιον των Δικαστηρίων στις 60 ημέρες για να απορριφθούν. Εγώ διερωτώμαι πότε θα απορριφθούν. Και πραγματικά ο σκοπός είναι να είναι γρήγορη η εκδίκαση της υπόθεσης. Όταν θα ετοιμάζουμε όλες τις υποθέσεις θα τις τοποθετούμε ενώπιον των δικαστών; Πόσους δικαστές έχουμε και πότε θα τις δικάζουν και πότε θα βγάζουν τις αποφάσεις τους δηλαδή; Δεν ξέρω αυτό το πράγμα πότε θα γίνει.

κ. Ναθαναήλ: κα Αγαπίου σε όλες τις ερωτήσεις που κάνατε θα σας απαντήσω με μία ερώτηση. Σας βολεύει το σημερινό σύστημα;

κα Αγαπίου: Δεν με βολεύει.

κ. Ναθαναήλ: Εφόσον δεν σας βολεύει το σημερινό θα πρέπει να γίνουν τομές. Το Ανώτατο Δικαστήριο καλώς ή κακώς βρήκε αυτό τον τρόπο να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των καθυστερήσεων. Να κάνει μια τομή. Με την βοήθεια και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου καταλήξαμε σε ένα αποτέλεσμα. Εάν θέλουμε να το διαλύσουμε εκ των προτέρων είναι πολύ εύκολο να γίνει. Θα πρέπει να δούμε τον τρόπο λειτουργίας αυτού του θεσμού με ένα τρόπο καλόπιστο. Δεν είπα, ούτε λέει το Ανώτατο Δικαστήριο ότι αυτή η Διαταγή 30 έχει επιλύσει τα πάντα ή είναι πανάκεια όλων των προβλημάτων

που υπάρχουν στα Δικαστήρια. Κάθε άλλο. Προσπαθήσαμε να κάνουμε μια τομή ώστε να επιταχυνθεί η δικαιοσύνη ώστε να στοχεύσουμε σε ένα αποτέλεσμα γρήγορης εκδίκασης μιας υπόθεσης κατά τρόπο ώστε όλα τα προδικαστικά θέματα να επιλύονται πριν την ακρόαση. Αυτό το πράγμα είναι το οποίο δεν γίνεται σήμερα. Όπως πολύ καλά γνωρίζετε αυτό προκαλεί καθυστερήσεις. Εγώ δεν έχω μιλήσει για κακούς δικηγόρους. Είπα ότι χρειάζεται επιμέλεια. Η διαταγή αυτή θα βοηθήσει, ελπίζω, να γίνουμε όλοι και δικαστές και δικηγόροι πιο επαγγελματίες. Αναφερθήκατε στον ονομαστικό κατάλογο. Όταν λέμε ονομαστικό κατάλογο δεν εννοώ να πείτε το όνομα. Πρέπει να πείτε το ελεγκτικό γραφείο Α, ένας μάρτυρας από αυτό. Δεν νομίζω ότι πρέπει να μου πείτε το όνομα εκείνο ώστε αύριο το Δικαστήριο να σας πει ότι του πήρατε άλλο μάρτυρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ κ. Μ. Νικολάτος: Θα ήθελα απλώς να πω ότι συμπληρώνοντας τα όσα είπε ο κ. Ναθαναήλ ότι αυτή η τροποποίηση της διαταγής 30 ήταν μια σοβαρή προσπάθεια θα έλεγα εκ μέρους του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε πλήρη συνεργασία με τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο με σκοπό κυρίως την επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης. Σίγουρα θα υπάρξουν προβλήματα. Ήδη ο κ. Ποιητής, ο κ. Μαρκίδης και η κα Αγαπίου ανέφεραν διάφορα προβλήματα τα οποία είμαστε έτοιμοι να τα εξετάσουμε να τα μελετήσουμε και εκεί όπου χρειάζεται να προβούμε στις απαραίτητες τροποποιήσεις ώστε να διορθώσουμε οτιδήποτε που δεν είναι αυτό που θα έπρεπε να είναι. Επίσης, είμαστε έτοιμοι να προχωρήσουμε και με practice directions όπως ο κ. Ιωαννίδης εισηγήθηκε με σκοπό και πάλι την διόρθωση κάποιων πραγμάτων τα οποία αν αφεθούν στην Νομολογία θα πάρει χρόνια. Θα πρέπει να διαβεβαιώσω όλες και όλους ότι το Ανώτατο Δικαστήριο βρίσκεται στην ίδια πλευρά με τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο. Ο σκοπός μας είναι να κάνουμε κάτι ορθό το οποίο να βοηθήσει στην επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης αλλά βέβαια η ταχεία απονομή της δικαιοσύνης δεν θα αποδοθεί εις βάρος της απονομής της δικαιοσύνης. Επομένως οτιδήποτε είναι λανθασμένο θα προχωρήσουμε να το μελετήσουμε και να το διορθώσουμε το ταχύτερο. Ευχαριστώ.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

κ. Χρυσάνθος: Κύριε Πρόεδρε, έχω δύο ερωτήσεις. Η μια έχει να κάνει με τη διαδικασία των τριτοδιαδίκων. Ένα απλό παράδειγμα. Καταχωρείται η υπεράσπιση και εκδίδεται η κλήση των τριτοδιαδίκων. Στο ενδιάμεσο μέχρις ότου πάει στο Δικαστήριο η αίτηση, δοθεί η άδεια για έκδοση και προσεπίκληση ειδοποίησης του διαδίκου, γίνεται η κλήση για οδηγίες βάσει της διάταξης 30. Τι συμβαίνει; Σταματά η διαδικασία της διάταξης 30 για τις κλήσεις για οδηγίες μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία τριτοδιαδίκων ή συνεχίζουν παράλληλα και όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία τριτοδιαδίκου ξεκινά ξανά η κλήση για οδηγίες μεταξύ του Εναγομένου και του τριτοδιαδίκου; Αυτό είναι το ένα ερώτημα. Το άλλο ερώτημα έχει να κάνει με τα έξοδα. Αντιλαμβάνομαι οι πλείστοι των συναδέλφων μπορεί να χειρίζονται 50 ή 60 υποθέσεις κάθε μήνα. Ανάλογα χρεώνουν και εισπράττουν για αυτές τις 50 – 60 υποθέσεις. Με αυτή τη νέα διάταξη θα χρειάζεται να γίνεται περισσότερη εργασία από τον δικηγόρο τόσο πριν την καταχώρηση της αγωγής ή πριν την καταχώρηση της υπεράσπισης η οποία εργασία σε ποιον θα χρεωθεί; Ποιος θα την πληρώσει και με ποιον τρόπο θα χρεωθεί; Αυτές είναι οι ερωτήσεις.

κ. Ιωαννίδης: Για τα έξοδα αγαπητέ συνάδελφε ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος έχει διαφωνήσει πλήρως με το Ανώτατο Δικαστήριο για τον καθορισμό των εξόδων και έχουμε ζητήσει να τροποποιηθούν τα έξοδα. Σημειώνω ότι έχει να γίνει οποιαδήποτε αύξηση εξόδων από το 2006. Έχουμε υποβάλει τροποποιήσεις. Το Ανώτατο Δικαστήριο βλέποντας και τον κατάλογο όπως τον καταχώρησε τώρα νομίζω ότι έχουμε την υπόσχεση να προχωρήσουμε στην τροποποίηση. Για το θέμα του τριτοδιαδίκου είναι ένα ερώτημα το οποίο έχει θέσει και ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος. Το έχει απαντήσει ο κ. Ναθαναήλ όταν έκανε τη διάλεξη. Να ξαναδώσουμε το λόγο στον κ. Ναθαναήλ.

κ. Ναθαναήλ: Θεωρώ ότι ο τριτοδιάδικος εμπλέκεται. Δεν είναι μέρος κλεισίματος της δικογραφίας μεν αλλά εμπλέκεται μέσα στην υπόθεση και ασφαλώς ο Ενάγων γνωρίζει ότι έχει εκδοθεί κλήση τριτοδιαδίκου. Άρα οι χρόνοι ανάλογα θα επιτιμηθούν. Δεν θα εκδώσει την κλήση για οδηγίες μέχρις ότου καταχωρήσει τη δικογραφία του ο

τριτοδιάδικος έναντι του Εναγομένου. Αυτό το θέμα του τριτοδιαδίκου το έχει θίξει στην επιστολή του ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος. Δεν είναι μέσα στο κλείσιμο της δικογραφίας. Γι' αυτό είπα και στην Αγγλία εκδίδεται η κλήση του τριτοδιαδίκου με την εμφάνιση του Εναγομένου.

κ. Ιωαννίδης: Εδώ δικαιούσαι και με την εμφάνιση και με τα δικόγραφα. Υπάρχουν και τα δύο στην Κύπρο.

κ. Ναθαναήλ: Εδώ με την τροποποίηση που έγινε το 1992 επιτρέπεται η αίτηση για την προσεπίκληση του τριτοδιαδίκου να γίνει 30 ημέρες μετά την καταχώρηση της υπεράσπισης. Αυτό είναι ένα πρόβλημα που θα το δούμε στην πορεία, μπορεί να το διαφοροποιήσουμε. Γι' αυτό στην Αγγλία είναι σοφότεροι ίσως, την ώρα που καταχωρείς την εμφάνιση σου ξέρεις ότι θα εκδόσεις και τριτοδιάδικο διότι ξέρεις το πρόβλημα ποιο είναι. Και για τα έξοδα να πω ότι τόνισα προηγουμένως ότι αυτά τα έξοδα που αφορούν τη διαταγή 30 αφορούν μόνο τη διαταγή 30 τη διαδικασία έκδοσης για κλήσεις για οδηγίες. Βάλαμε ένα πλαίσιο καθοδηγούμενοι ως Ανώτατο Δικαστήριο από τις υφιστάμενες κλίμακες όλων των υπολοίπων θεσμών. Όπως έχω πει και έχει πει και ο κ. Ιωαννίδης αν είναι μικρά, λίγα, τα έξοδα και χρειάζονται περισσότερα έξοδα μπορεί να ρυθμιστεί.

κ. Χρυσανθος: Απλά να σας πω το εξής. Ναι, μπορεί ένας δικηγόρος να χρειαστεί δουλειά πάνω σε μια υπόθεση για δύο εβδομάδες συνεχόμενες. Μπορεί να χρειαστεί μάρτυρες, να πάρει καταθέσεις, να γράψει ένορκες δηλώσεις, έγγραφα, να μην έχει χρόνο να ασχοληθεί με άλλες υποθέσεις. Αυτό μπορεί σε ένα γραφείο να είναι εύκολο, σε ένα μικρό γραφείο να είναι δύσκολο αλλά ανάλογα θα πρέπει να χρεώνονται αυτές οι υποθέσεις και ανάλογα να πληρώνονται. Αυτό είχα να πω. Ευχαριστώ.

κ. Ιωαννίδης: Υπάρχει το αίτημα και πιστεύω θα υπάρξει και ανταπόκριση.

κ. Ναθαναήλ: Να διευκρινίσω κάτι αν μου επιτρέπετε. Στον υφιστάμενο θεσμό με τα έξοδα όταν λέει εκεί σύνταξη μαρτυρίας δεν στοχεύει αυτό να καθορίσει ολόκληρη την μαρτυρία. Είναι για κάθε μάρτυρα που δικαιούστε τα ανάλογα έξοδα και ανάλογα με την κλίμακα. Αν έχετε δέκα μάρτυρες να γράψετε θα πάρετε τα έξοδα των δέκα μαρτύρων. Δεν καλύπτει ολόκληρη την μαρτυρία, δηλαδή στο σύνολο της. Όπως γίνεται και σήμερα. Δεν θα αλλάξει αυτό το πράγμα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

κα Ερωτοκρίτου: Επανέρχομαι στο θέμα του τριτοδιαδίκου. Δίδονται οδηγίες ανταλλαγής δικογράφων μεταξύ Εναγομένου και τριτοδιαδίκου. Ειδοποιείται και ο Ενάγοντας ότι άρχισε και η διαδικασία τριτοδιαδίκου. Εάν μεταξύ Εναγομένου και τριτοδιαδίκου καθυστερεί το κλείσιμο των δικογράφων μεταξύ τους, θα περιμένει ο Ενάγοντας; Τι μπορεί να κάνει;

κ. Ναθαναήλ: Δεν έχει τα δικαιώματα του ο Εναγόμενος έναντι του τριτοδιαδίκου;

κα Ερωτοκρίτου: Είπατε ότι η αίτηση για οδηγίες καταχωρείται εφόσον συμπληρωθεί και η διαδικασία τριτοδιαδίκου. Έτσι το αντιλήφθηκα. Μπορεί να το αντιλήφθηκα λάθος. Σωστά το αντιλήφθηκα;

κ. Ναθαναήλ: Έτσι θα πρέπει ίσως να ερμηνευθεί. Δεν είναι αυτή η ερμηνεία που δίνεται από τους αγγλικούς θεσμούς. Το «close of the pleadings» σημαίνει όπως γνωρίζετε τη διαδικασία του Εναγομένου και την απάντηση από τον Ενάγοντα. Δεν περιλαμβάνει τον τριτοδιάδικο. Πουθενά δεν θα βρείτε αυτό το πράγμα.

κα Ερωτοκρίτου: Ναι αλλά εσείς είπατε ότι την αίτηση για την έκδοση οδηγιών σύμφωνα με τη διαταγή 30 ο Ενάγοντας την καταχωρεί αφού συμπληρωθεί και η δικογραφία ολόκληρη μεταξύ Εναγομένου και τριτοδιαδίκου. Και λέω. Καλά το κατάλαβα ή λάθος το κατάλαβα;

κ. Ναθαναήλ: Σωστά καταλάβατε αλλά και ο Εναγόμενος ως Ενάγων πλέον έναντι του τριτοδιαδίκου έχει το δικαίωμα να κάνει αίτηση για οδηγίες.

κα Ερωτοκρίτου: Κάνει τις οδηγίες. Εκδίδονται οι οδηγίες και δεν υπάρχει συμμόρφωση. Δεν ανταλλάσσουν δικόγραφα μεταξύ τους. Ο Εναγόμενος μεταξύ του τριτοδιαδίκου. Εγώ ο Ενάγοντας τι πρέπει να κάνω;

κ. Κ. Δημητριάδης: Ίσως και συμπαιγνία μεταξύ Εναγομένου και τριτοδιαδίκου. Πέστε το ξεκάθαρα.

κα Ερωτοκρίτου: Αυτό λέω. Και ο νοών νοείτο. Υπάρχει και κάτι άλλο που μπορεί να προκαλέσει ευθυμία. Για τα οικογενειακά Δικαστήρια σκέφτηκα και έκανα κατά κάποιον τρόπο μια πονηρή σκέψη. Κάνει κάποιος μια αγωγή διαζυγίου. Ο δικηγόρος του κάνει

λάθος και δεν κάνει την αίτηση για οδηγίες σε 30 ημέρες. Πηγαίνει σε άλλο δικηγόρο, κάνει άλλη αγωγή και πάλι ξεχνά. Θα μείνει παντρεμένος εφ' όρου ζωής;

κ. Ναθαναήλ: Νομίζω σας απάντησε το ακροατήριο. Δεν χρειάζεστε απάντηση από εμένα.

κα Ερωτοκρίτου: Κάτι άλλο και τελειώνω. Εάν υπάρχουν συνεναγόμενοι και πρέπει να γίνει ανταλλαγή δικογράφων μεταξύ τους, σε ποιο στάδιο γίνεται αυτό το πράγμα; Για να θεωρηθεί ότι κλείνουν τα δικόγραφα; Νομίζω είναι ένα θέμα το οποίο θα πρέπει να το δούμε.

κ. Ναθαναήλ: Πρώτον, προβλήματα που εντοπίζετε εκ των προτέρων στη θεωρία θα μπορείτε να τα απευθύνετε στον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο για να τα θέσει στο Δικαστήριο. Προβλήματα στην πράξη πως θα δημιουργηθούν είναι το ζητούμενο. Λυπούμαι. Μπορούμε να πάρουμε γραμμή - γραμμή και λέξη - λέξη τον νέο κανονισμό και την νέα διαταγή και να την αχρηστέψουμε. Είχα πει ότι χρειάζεται να τεθούν στην πράξη και θα περάσουν κάποια χρόνια να εξειδικευτούμε όλοι και να την λειτουργήσουμε σωστά. Και εκεί που δεν μπορούν να επιλυθούν προβλήματα τροποποιούμε το θεσμό.

κα Ερωτοκρίτου: Εγώ οφείλω να πω ότι αισθάνομαι ευγνωμοσύνη στο ότι άκουσα σήμερα ότι το Ανώτατο Δικαστήριο έχει ανοικτή καρδιά να ακούσει τα προβλήματα μας, να κάνει τις σχετικές τροποποιήσεις σαν αυτό το θέμα που έθεσα τώρα με την ανταλλαγή δικογράφων μεταξύ συνεναγομένων. Πρέπει να υπάρξει ρύθμιση. Δεν μπορεί να μην υπάρξει. Να δούμε πότε γίνεται. Σε ποιο στάδιο. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6

κ.Χρ.Δημητριάδης: Σύμφωνα με τη νέα διαταγή 25 μπορώ να τροποποιήσω το δικόγραφο μου ανά πάσα στιγμή πριν να εκδοθεί η κλήση για οδηγίες. Με το να προσθέσω Εναγόμενο άλλον πέραν του υφιστάμενου, χρειάζομαι να το κάνω με αίτηση ή βάση της νέας διαταγής μπορώ να το κάνω πριν να εκδοθεί κλήση για οδηγίες;

κ. Ναθαναήλ: Είπα και στην αρχή ότι οι υπόλοιποι θεσμοί δεν έχουν καταργηθεί. Η τροποποίηση που έγινε στην διαταγή 25 στοχεύει την απλοποίηση των τροποποιήσεων

για περίσωση χρόνου και από τους δικηγόρους και από τους διαδίκους και από το Δικαστήριο. Αν θέλει να προστεθεί άλλος Εναγόμενος έχει άλλους θεσμούς. Δεν έχουν καταργηθεί οι υπόλοιποι θεσμοί. Εάν πρέπει να γίνει σε στάδιο αργότερο θα ενταχθεί και με κάποιον άλλον θεσμό που επιτρέπει την προσθήκη Εναγομένου ή άλλου διαδίκου.

κ.Χρ.Δημητριάδης: Αυτό το αντιλαμβάνομαι αμέσως με την καταχώρηση της υπεράσπισης και θέλω να προσθέσω ένα Εναγόμενο.

κ. Ναθαναήλ: Θα είναι ένας λόγος που θα πρέπει να εξηγηθεί γιατί δεν προστέθηκε εξ' αρχής και να δοθεί άδεια για να προστεθεί ως τροποποίηση δικογράφων.

κ.Χρ.Δημητριάδης: Ναι αλλά μπορώ να τροποποιήσω με την διαταγή 25 πριν να κάνω οτιδήποτε. Έτσι απλά. Αφού μου δίνεται η άδεια βάση της διαταγής 25, να τροποποιήσω την έκθεση απαίτησης μου. Επίσης, τι γίνεται σε περίπτωση δυστυχημάτων που θέλει ο Εναγόμενος να εξετάσει από γιατρό δικό του τον Ενάγοντα; Εγώ θα το έγραφα στο παράρτημα τον τύπο 25, στο 10, άλλες οδηγίες που δεν καλύπτονται από το ανωτέρω. Θα δώσει το Δικαστήριο οδηγίες να γίνει αυτό πρώτα και μετέπειτα οδηγίες για ανταλλαγή δικογράφων και επιθεώρηση εγγράφων; Επειδή χωρίς να έχω το πιστοποιητικό του γιατρού που εξέτασε τον Ενάγοντα, εκ μέρους μου σαν Εναγόμενος, δεν θα μπορώ ούτε αποκάλυψη να κάνω, ούτε επιθεώρηση των εγγράφων, ούτε να προχωρήσει η διαδικασία. Ευχαριστώ.

κ. Ναθαναήλ: Μιλάτε για εξειδικευμένα προβλήματα που τυχόν να υπάρξουν. Εάν ζητούνται οδηγίες άλλες από εκείνες που καλύπτονται ήδη από το παράρτημα θα πρέπει ο δικηγόρος να το θέσει ενώπιον του Δικαστηρίου συγκεκριμένα και εάν πρέπει το Δικαστήριο να δώσει μια άλλη σειρά προτεραιότητας θα το κάνει. Δεν μπορούν αυτά τα ερωτήματα να απαντηθούν εκ των προτέρων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7

κ. Λάντος: Η ερώτηση μου είναι απλή. Σε μια αγωγή που έχουμε τρεις Εναγομένους, επιδίδεται αγωγή στους δύο, συμπληρώνουν τα δικόγραφα τους δύο και στον ένα Εναγόμενο στέκει. Πότε θεωρείται ότι θα πρέπει ο Ενάγοντας να κάνει αίτηση για οδηγίες; Θα περιμένει να επιδώσει και στον τρίτο Εναγόμενο ή θα προχωρήσει με τους δύο;

κ. Ναθαναήλ: Θα πρέπει να τελειώσουν όλη τη δικογραφία και μετά.

κ. Λάντος: Εάν έχει δέκα Εναγόμενους και δέκα δικηγόρους, δεν θα πρέπει να γίνουν οι ανάλογες καταχωρήσεις εντός των θεσμών; Εάν συμπληρωθούν τα δικόγραφα μεταξύ του Ενάγοντα, του Εναγομένου 2 και του Εναγομένου 3, ο χρόνος των 30 ημερών θα ξεκινήσει για τους δύο αυτούς να μετρά από την ημέρα που απάντησε ο Ενάγοντας στην υπεράσπιση;

κ. Ναθαναήλ: Υποτίθεται ότι με την διαταγή 10, με τον θεσμό 12, αν θυμάμαι καλά, υπάρχει το αίτημα που θα γίνει ειδοποίηση μεταξύ συνεναγομένων και να ανταλλάγουν δικόγραφα ή ανάλογα. Εκείνο θα είναι ήδη γνωστό στον Ενάγοντα. Πρέπει να κλείσει αυτό το θέμα και μετά να εκδώσει την οδηγία.

κ. Λάντος: Επειδή σήμερα έτυχε σε αγωγή να είχε επιδοθεί στον 2 και στον 3 και στον 1 να μην έχει επιδοθεί. Και ο δικηγόρος του Ενάγοντα έκανε αίτηση δια κλήσεως ενώπιον του Δικαστηρίου.

κ. Ναθαναήλ: Δεν έχει κλείσει η δικογραφία όταν δεν επιδόθηκε στον ένα Εναγόμενο.

κ. Λάντος: Θα περιμένει 12 μήνες δηλαδή η αγωγή αυτή;

κ. Ναθαναήλ: Σήμερα τι γίνεται κ. Λάντο; Σήμερα ζητάτε ορισμό υπόθεσης για ακρόαση όταν δεν έχει ειδοποιηθεί;

κ. Λάντος: Βεβαίως.

κ. Ναθαναήλ: Κακώς και κακώς το ορίζει το Δικαστήριο.

ΕΡΩΤΗΣΗ 8:

κ. Χριστοφίδης: Ήθελα να κάνω την εξής παρατήρηση. Καταρχάς να ευχαριστήσω και τον Δικηγορικό Σύλλογο και το Ανώτατο Δικαστήριο για την ευκαιρία που μας έδωσε να παρουσιαστούμε εδώ. Θέλω να ληφθεί αυτό ως ενδιαφέρον αλλά παράλληλα και ανησυχία. Είναι ανησυχία γιατί τόσους μήνες που εφαρμόζεται αυτή η διάταξη δεν μπορούμε να την καταλάβουμε. Υπάρχουν κενά ερμηνευτικά. Ήδη ακούσατε αρκετά πράγματα. Υπάρχουν κενά νομοθετικά τα οποία ήδη βλέπουμε ότι συγκρούονται κάποια πράγματα που αναφέρθηκαν από συναδέλφους και το τρίτο είναι ότι υπάρχει το εξής: Προχωρεί μονομερώς εις βάρος μόνο των δικηγόρων αυτό το θέμα και των διαδίκων. Και πως μπορούμε εμείς αυτή την στιγμή να ερμηνεύσουμε κάτι όταν όλα αυτά δεν καλύπτονται από μια νομολογία. Δεν ξέρω κ. Ναθαναήλ εάν υπάρχει και εάν εφαρμόζεται οπουδήποτε αυτή η διαταγή όπως την έχει ετοιμάσει το Ανώτατο Δικαστήριο. Θέλουμε να ξέρουμε εάν υπάρχει πουθενά, σε οποιαδήποτε χώρα. Στην Αγγλία επίσης που εφαρμόζουμε κάπως κάποια νομολογία να ξέρουμε τι κάνουμε. Άρα είμαστε σε ένα κενό αυτή τη στιγμή και η έκκληση μας είναι να βρεθεί ένας τρόπος, ένας διάλογος με τον Δικηγορικό Σύλλογο και το Ανώτατο Δικαστήριο, να μας δοθεί χρόνος για να δούμε πως θα αντιμετωπίσουμε όλα αυτά που εξόφθαλμα φαίνεται ότι υπάρχουν και αποτελούν κενά. Ένα τελευταίο πάνω στην ερώτηση. Υπάρχει νομολογία σε οποιαδήποτε χώρα ή εφαρμογή αυτής της διάταξης όπως την παρουσιάζετε σε οποιαδήποτε χώρα; Ευχαριστώ.

κ. Ναθαναήλ: Να σας απαντήσω ως εξής. Στην πολύχρονη πείρα σας και στην πολύχρονη πείρα και την δική μου, με βάση τους υφιστάμενους θεσμούς έχουν προκύψει κατά περιόδους κενά, έχουν προκύψει ασάφειες, έχουν προκύψει θέματα τα οποία δεν είναι της καθημερινότητας, και έχουν επιλυθεί από την νομολογία. Μιλάμε για θεσμούς που ισχύουν από το 1883. Επομένως, μιλάτε για κενά στους υφιστάμενους νέους θεσμούς. Πρώτη απάντηση είναι ότι δεν έχει επηρεάσει η νέα διαταγή 30 τις παλαιές αγωγές. Αφορά μόνο τις καινούργιες αγωγές που έχουν καταχωρηθεί από την ημερομηνία που έχει οριστεί. Άρα, το δείγμα των υποθέσεων στα οποία θα προκύψει πρόβλημα είναι μικρότερο από εκείνο στο οποίο ίσως αρχικά στόχευε το Ανώτατο Δικαστήριο. Αυτό σημαίνει ότι θα μπορεί στην πορεία να διορθωθούν τα προβλήματα τα

οποία μπορεί να ανακύψουν και κενά βεβαίως υπάρχουν. Η νέα διαταγή 30, όπως την έχει καθορίσει το Ανώτατο Δικαστήριο με τη συνδρομή και του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, δεν ήρθε από το πουθενά. Είναι ένα κράμα των υφισταμένων θεσμών της υφιστάμενης διαταγής 30, της νέας διαταγής 30 ή των νέων αγγλικών θεσμών μετά τον εκσυγχρονισμό τους από τον Λόρδο Woolf και όταν πάτε στην Αγγλία θα δείτε ότι υπάρχουν πολλές απαντήσεις σε αυτά τα οποία σήμερα ρωτάτε. Αλλά επειδή εφαρμόζονται με αυστηρότητα και πειθαρχία τα προβλήματα είναι λιγότερα. Στην Αγγλία όπως ξέρετε βγαίνει κάθε χρόνο το Annual Practice, ένα τεράστιο βιβλίο στο οποίο υπάρχουν απαντήσεις και ερωτηματικά και επιλύονται στην πορεία. Οι Άγγλοι έχουν κάνει θεσμούς τεραστίων διαστάσεων δεν διστάζουν να τους εκσυγχρονίσουν κάθε τόσο. Τα έχουν κάνει αμέτρητες φορές και παρά ταύτα κάθε χρόνο βγαίνει ένα annual practice μεγάλης έκτασης. Προβλήματα βεβαίως υπάρχουν. Κενά υπάρχουν. Νομολογία πιστεύω ότι θα βοηθηθούν οι δικαστές και εσείς οι δικηγόροι από το τι συμβαίνει στην Αγγλία. Πάνω σε κενά που εντοπίζονται. Αυτό θέλω να απαντήσω. Και δεν καταλαβαίνω το μονομερώς που είπατε σε βάρος των διαδίκων.

ΕΡΩΤΗΣΗ 9

Ερώτηση: Το θέμα της αντεξέτασης ακόμη δεν απαντήθηκε. Εάν θα έχω δικαίωμα της αντεξέτασης σε fast track υποθέσεις. Η κλήση προς τον τριτοδιάδικο θα εκδίδεται από τον Εναγόμενο όταν κλείσουν τα δικόγραφα μεταξύ τους ή από τον Ενάγοντα προς τον τριτοδιάδικο; Τα έξοδα μπορούν να συμφωνηθούν μεταξύ των διαδίκων ή πρέπει οπωσδήποτε να γίνει υπολογισμός;

κ. Ναθαναήλ: Είναι ο Εναγόμενος που εκδίδει στον τριτοδιάδικο και όχι ο Ενάγοντας.

Ερώτηση: Η κλήση για οδηγίες θα εκδίδεται από τον Εναγόμενο προς τον τριτοδιάδικο ή ο Ενάγοντας και για τους δύο;

κ. Ναθαναήλ: Ναι διότι υπέχει έναντι του η θέση του Ενάγοντα. Αν θέλει να εκδώσει κλήση για οδηγίες θα το κάνει όπως δικαιούται και ο ανταπετών Εναγόμενος. Αφού έχει θέση Ενάγοντα.

Ερώτηση: Για το θέμα της αντεξέτασης θα ήθελα να μου διευκρινίσετε. Διότι τέθηκε 2 – 3 φορές αλλά δεν απαντήθηκε ακόμη. Θα έχω το δικαίωμα αντεξέτασης; Ποια θα είναι η

διαδικασία πρακτικά; Θα μου δίνετε η κατάθεση του Ενάγοντα; Θα μπορώ να απαντήσω ή ταυτόχρονα θα κατατίθενται.

κ. Ναθαναήλ: Μέχρι 3.000 εννοείτε;

Ερώτηση: Μάλιστα.

κ. Ναθαναήλ: Με άδεια του Δικαστηρίου θα γίνεται η προφορική μαρτυρία. Αφού η ιδέα μέχρι 3.000 ή 10.000, πόσα θα γίνει στο μέλλον, είναι να εκδικάζονται εγγράφως. Όπως γίνονται σε πολλές χώρες του εξωτερικού. Χωρίς προφορική μαρτυρία.

Ερώτηση: Θα μου δίδεται η μαρτυρία του Ενάγοντα για να μπορώ να απαντήσω με την δική μου γραπτή κατάθεση, με την ένορκη δήλωση;

κ. Ναθαναήλ: Το δικόγραφο υπάρχει ήδη και του Ενάγοντα και του Εναγομένου. Θα δίδεται η μαρτυρία και το Δικαστήριο θα το αξιολογεί εγγράφως. Αν χρειάζεται προφορική μαρτυρία και αντεξέταση υπάρχει ο μηχανισμός να δίνεται κατ' εξαίρεση άδεια του Δικαστηρίου και για καλό λόγο.

Ερώτηση: Αφού έχω δει την μαρτυρία του Ενάγοντα θα καταχωρίσω την αίτηση;

κ. Ναθαναήλ: Ναι αφού την έχετε δει. Βεβαίως.

Ερώτηση: Άρα θα προηγηθεί η μαρτυρία του Ενάγοντα.

κ. Ναθαναήλ: Ένας από τους σκοπούς της νέας διαταγής είναι να μην υπάρχουν εκπλήξεις. Να υπάρχει διαφάνεια. Εκ των προτέρων να υπάρχει γνώση της μαρτυρίας η μια πλευρά της άλλης. Δεν υπάρχουν μυστικά. Δικάζεται και το Δικαστήριο πρέπει να γνωρίζει το σύνολο της μαρτυρίας και κάθε διάδικος τον αντίδικο του τι λέει ή τι θα πει.

ΕΡΩΤΗΣΗ 10

κ. Τσιρίδης: κ. Ναθαναήλ, αν μπορώ να σας πάρω στην διαταγή 25 η οποία νομίζω στο τέλος θα καταλήξει πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα από την διαταγή 30. Στην διαταγή 25, στο σημείο 1.3, που είναι η τροποποίηση μετά την κλήση για οδηγίες. Έχετε αναφερθεί πολύ σύντομα στο πότε επιτρέπεται και ότι είναι εκ παραδρομής καλόπιστο λάθος. Επειδή έχουμε σωρεία νομολογίας για το πότε επιτρέπεται η τροποποίηση μέχρι σήμερα είμαι σίγουρος ότι και οι δικαστές και οι δικηγόροι θα θέλουν κάποια καθοδήγηση για το τι σημαίνει εκ παραδρομής καλόπιστο λάθος. Έχετε πει ότι δεν είναι αμέλεια. Με όλο το σεβασμό για εμένα το εκ παραδρομής καλόπιστο λάθος είναι ο ορισμός της αμέλειας. Αλλά ανεξάρτητα, όταν έχουμε μια πάρα πάρα πολύ περίπλοκη υπόθεση που δεν είναι μια απλή υπόθεση με ένα Ενάγοντα και ένα Εναγόμενο. Είναι πάρα πολύ περίπλοκα τα γεγονότα και έχει καταχωρηθεί έκθεση απαίτησης πιθανόν και κάπως αναγκαστικά βεβιασμένα λόγω κάποιου interim order που εκκρεμούσε και έπρεπε να συμπληρωθούν τα δικόγραφα. Την κλήση για οδηγίες και όταν ετοιμάζετε πραγματική μαρτυρία που είναι σωρεία χιλιάδων εγγράφων, μπορεί να προκύψει εκεί πράγματι η ανάγκη για τροποποίηση. Είναι πιστεύετε εσείς προσωπικά μια από τις περιπτώσεις που είναι ένα εκ παραδρομής καλόπιστο λάθος όταν υπάρχει τόσο μεγάλος όγκος μαρτυρίας που τον αντιλαμβάνονται οι δικηγόροι κατά την προετοιμασία της μαρτυρίας τους ή θεωρείτε ότι τελείωσε, την πάθανε. Διότι εάν είναι το δεύτερο θεωρώ ότι προς όφελος της ταχύτητας θα θυσιάσουμε την δικαιοσύνη στο τέλος. Πως το βλέπετε εσείς αυτό το καλόπιστο λάθος; Πως το ερμηνεύετε;

κ. Ναθαναήλ: Κοιτάξετε, το θέμα του καλόπιστου εκ παραδρομής λάθους επιλύεται σε μεγάλο βαθμό από την υφιστάμενη νομολογία. Ότι και να σας πω εγώ σήμερα, είναι η προσωπική μου άποψη, ίσως να μην έχει σημασία διότι στο τέλος της ημέρας είναι τα Επαρχιακά Δικαστήρια που θα εκδώσουν τις αποφάσεις τους εκεί και όπου χρειάζεται και θα φτάσει στο Ανώτατο Δικαστήριο κατ' έκκληση μία δύο αποφάσεις να δώσουν το στίγμα εάν χρειάζεται κάτι το διαφορετικό. Ενδεχομένως, ναι, αν θέλετε την προσωπική μου άποψη, σε μια τέτοια περίπλοκη υπόθεση των χιλιάδων εγγράφων και μαρτυρίας, ναι, να είναι ένα καλόπιστο λάθος να ξεχαστεί κάτι να μπει ένας μάρτυρας και τα λοιπά. Γι' αυτό είχα μιλήσει στην παρουσίαση για τη σύνεση και τη λογική και από τους δικαστές και από

τους δικηγόρους. Πρέπει να αντιμετωπίζεται η υπόθεση με στόχο τη διεξαγωγή δίκαιης δίκης και την απονομή ουσιαστικής δικαιοσύνης. Αυτά τα θέματα τα τεχνικά δεν μπορεί να είναι πολύ αυστηρά.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11

κ. Αρτέμης: Έχω την εκτίμηση ότι παρόλες τις καλές προθέσεις οι δύο διαταγές έγιναν περισσότερο νομικά και δικονομικά και όχι βιοποριστικά. Υπάρχει, όπως είπε η κα Χάρις Αγαπίου, με την οποία συμφωνώ 100%, θέμα εξόδων για παράδειγμα είδα στην τηλεόραση ότι τα έξοδα για την συγγραφή της γραπτής δήλωσης θα είναι μέχρι €200. Λυπάμαι αλλά αυτά τα πράγματα μόνο γελοία μπορώ να τα χαρακτηρίσω. Εν πάση περιπτώσει η δική μου η ανησυχία είναι, αν ρωτήσετε γιατί ήρθαν 1000 άτομα εδώ να σας δουν είναι διότι ανησυχούν διότι ακριβώς δεν είναι ξεκάθαρη τι λέει η διαταγή 30. Και νομίζω θα φύγουμε με μεγαλύτερη ανησυχία διότι σε ουσιαστικά ερωτήματα η μόνη απάντηση που ήρθε από τον εισηγητή τον οποίο αγαπώ και σέβομαι αλλά δυστυχώς αγαπώ και σέβομαι και τον εαυτό μου και την δουλειά μου, οι μόνες απαντήσεις είναι εξαρτάται και θα το δούμε. Εσείς κάθεστε στο Ανώτατο Δικαστήριο και δεν είσαστε στην μάχιμη δικηγορία. Είναι εμείς που θα ερχόμαστε με το εξαρτάται ενώπιον των δικαστών να μας λένε το εξαρτάται. Εμάς λυπούμαι να σας το πω και δεν έχει κανένα άλλο που να αγαπά τα Δικαστήρια και εσάς προσωπικά δεν είναι με το εξαρτάται που θα ικανοποιηθούμε. Λυπούμαι πάρα πολύ.

κ. Ιωαννίδης: Οι απόψεις είναι απόψεις αλλά πάντοτε ο δικηγορικός κόσμος είναι ευγενής και σέβεται τους καλεσμένους τους. Αυτή είναι η θέση μου.

ΕΡΩΤΗΣΗ 12

κ. Ιωσηφίδης: Ο κ. Ναθαναήλ αναφέρθηκε στην αρχειοθέτηση των δικογράφων. Θα ήθελα να κάνω μια πρακτική παρατήρηση και μία εισήγηση. Φαίνεται ότι σε κάποια τουλάχιστον Πρωτοκολλητεία δεν γίνεται σωστή η καταγραφή των εγγράφων που μπαίνουν στον φάκελο του Δικαστηρίου και γι' αυτό τον λόγο εάν εξαφανιστεί συγκεκριμένο έγγραφο από τον φάκελο κανείς δεν μπορεί να αποδείξει ότι όντως υπήρξε αυτό το έγγραφο και έχει εξαφανιστεί.

κ. Ιωαννίδης: Τι σχέση έχει τώρα αυτό; Εδώ υπάρχει ένα moratorium. Το Κράτος δεν μας δίνει υπαλλήλους. Κάνουμε συνέχεια προσφυγές. Κάνουμε επεμβάσεις στην Βουλή. Δεν θεωρούν ότι η δικαιοσύνη φέρνει ψήφους. Να σας το πω έτσι καθαρά.

κ. Ιωσηφίδης: Απολογούμαι που σας απασχόλησα.

κ. Ιωαννίδης: Δεν είναι θέμα απασχόλησης. Τι σχέση έχει η διαταγή 30 αν χάνονται φάκελοι στο Πρωτοκολλητήριο κ. Ιωσηφίδη;

κ. Ιωσηφίδης: Ο κ. Ναθαναήλ αναφέρθηκε γι' αυτό τόλμησα και εγώ να πω την άποψη μου αλλά ευχαριστώ.

κ. Ιωαννίδης: Να σας παρακαλέσω να κάνουμε στοχευμένες ερωτήσεις, να μην ξεφεύγει το θέμα. Έχουμε όλοι προσωπικές απόψεις. Ξέρετε πολύ καλά ότι ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου είναι ο πρώτος που ήρθε σε σύγκρουση. Έκανε πολλές αλλαγές. Να σας παρακαλέσω όμως να σεβόμαστε τον χώρο και τους προσκεκλημένους μας. Αυτή είναι η θέση μου. Η ευγένεια δείχνει σεβασμό και τίποτε άλλο. Ευχαριστώ.

ΕΡΩΤΗΣΗ 13

Ερώτηση: Η απορία μου είναι απλή. Όσον αφορά την διαταγή 30 το 1Γ, εγώ απορώ γιατί οποιοσδήποτε Εναγόμενος να καλέσει τον Ενάγοντα με ειδοποίηση ότι ξέχασε να κάνει την αίτηση για οδηγίες. Αφού τον βολεύει να περάσουν οι 60 ημέρες.

κ. Ιωαννίδης: Να σας απαντήσω εγώ. Εμείς το ζητήσαμε. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν το είχε να δίδουμε ακόμα μια ευκαιρία 30 ημερών. Βλέπουμε ότι με αυτό τον τρόπο ο Εναγόμενος άμα θέλει δεν θα το τηρήσει και έτσι θα χάνει την ευκαιρία. Γι' αυτό θα προσπαθήσουμε να το κάνουμε υποχρεωτική την ειδοποίηση.

κ. Ναθαναήλ: Στην προσπάθεια του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου να προστεθεί κάποια προθεσμία ώστε να μην απορρίπτεται αμέσως η αγωγή δημιουργούνται πρόσθετα προβλήματα. Ότι πας να κάνεις στο τέλος της ημέρας δημιουργεί άλλα ερωτηματικά και στο τέλος διαιωνίζεται το πρόβλημα.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

κ. Τσαγγαρίδης: Σε εκείνο το οποίο θέλω να αναφερθώ και είναι μια εισήγηση προς εξέταση είναι το εξής. Στις οικογενειακές διαφορές οι οποίες ως εκ των πλείστων δεν έχουν κλίμακα, αν εξαιρεθούν οι περιουσιακές βεβαίως, είναι με την διαδικασία την ταχεία, δηλαδή μέχρι €3.000. Πιστεύω ότι αυτή η διάταξη που στη δική μου αντίληψη είναι απόλυτα σωστή, ως προς την δικονομική προσέγγιση πρέπει για σκοπούς ακόμη καλύτερης βελτίωσης των πραγμάτων και να επιτευχθεί ο σκοπός της ταχείας εκδίκασης όπως είναι η στοχευμένη πολιτική αυτή του κανονισμού να συνδυαστεί με μία άλλη τροποποίηση. Και αναφέρομαι στους Περί Οικογενειακού Δικαστηρίου Διαδικαστικούς Κανονισμούς του 1990, νομίζω ότι μετά την τροποποίηση αυτής της διαταγής 30 πρέπει να αλλάξει και η εναρκτήρια αίτηση στον τύπο 1. Πρέπει πλέον να προσλάβει τη μορφή αιτούμενης θεραπείας, νομικής βάσης και τα γεγονότα να περιέχονται στην ένορκη δήλωση, είτε είναι διατροφή της αιτήτριας. Κατ' ανάλογο τρόπο πρέπει να διαμορφώνεται και η υπεράσπιση ανταπαίτησης και συμπλήρωσης δικογράφων. Επειδή οι οικογενειακές υποθέσεις σε πλείστες των περιπτώσεων και αυτές που ενδιαφέρουν τον κόσμο είναι περισσότερο οι διατροφές σήμερα, ιδίως τώρα με την οικονομική κρίση η οποία κακώς θα παραταθεί και άλλο καιρό, θα δώσει την δυνατότητα και στο Δικαστήριο και στους διαδίκους να έχουν την ουσία της μαρτυρίας έτοιμη πριν καν χρειαστεί έκδοση για κλήση για οδηγίες και τα λοιπά. Και θα περιοριστεί η κλήση για οδηγίες σε ότι υπό τις εξαιρετικές περιστάσεις παρουσιαστεί τέτοιο ενδεχόμενο. Αυτή είναι η εισήγηση μου. Ευχαριστώ που με ακούσατε.

κ. Ναθαναήλ: Απλώς να πω ότι όπως έχετε προσέξει στην παρουσίαση έχω πει ότι έχουμε ζητήσει τις απόψεις των οικογενειακών δικαστών. Το Ανώτατο Δικαστήριο όπως σας είπε και ο Πρόεδρος είναι πάντοτε ανοιχτό να ακούει εισηγήσεις για τροποποιήσεις από οποιοδήποτε συνάδελφο και από οποιοδήποτε δικηγόρο.

ΕΡΩΤΗΣΗ 14

Ερώτηση: Όταν υπάρχει ανταπαίτηση ποιος έχει την υποχρέωση να καταχωρήσει την κλήση για οδηγίες; Και αν στο τέλος της ημέρας έχουν το δικαίωμα και οι δύο να το κάνουν θα ορίζονται δύο αιτήσεις σε δύο διαφορετικές ημερομηνίες;

κ. Ναθαναήλ: Η ανταπαίτηση θα δίδεται και στο παράρτημα ότι επιτρέπεται η κλήση για οδηγίες. Μπορεί να ζητήσει ως ο ανταπαιτών Εναγόμενος, που είναι Ενάγων ουσιαστικά, κλήση για οδηγίες για το θέμα εκείνο το οποίο τον αφορά εξειδικευμένα. Θα υπάρχουν δύο παράλληλες κλήσεις για οδηγίες.

ΕΡΩΤΗΣΗ 15

κ. Καντούνας: Ήθελα να σας ρωτήσω για την έκδοση για οδηγίες. Είμαι Ενάγοντας και έχω 30 ημέρες για να το πράξω. Δεν το πράττω και στη συνέχεια υπάρχουν άλλες 30 ημέρες όπου ο Εναγόμενος μπορεί να κάμει τη δική του ειδοποίηση. Εξαρτώμαι ως Ενάγοντας, αν κατάλαβα σωστά, στην καλή πρόθεση του συναδέλφου να μου στείλει αυτή την ειδοποίηση. Εάν δεν το πράξει σημαίνει ότι πριν να περάσουν οι 60 ημέρες εγώ μπορεί να έχω συνειδητοποιήσει την παράλειψή μου αλλά επειδή έχουν περάσει οι 30 ημέρες οι δικές μου να μην μπορώ να κάνω οτιδήποτε. Απλώς θέλω να μου πείτε αν όντως το έχω αντιληφθεί σωστά.

κ. Ιωαννίδης: Σωστά κ. Καντούνα. Είναι αυτό το πρόβλημα που προσπαθήσαμε να βάλουμε ακόμα 30 ημέρες αλλά τώρα που το λέτε το αφήσαμε με αυτό τον τρόπο στην καλή θέληση του Εναγομένου ενώ ο Ενάγοντας έχει μόνο 3 ημέρες. Πρέπει να το διορθώσουμε να δούμε πως θα γίνει.

κ. Καντούνας: Και επίσης θα ήθελα να σας ρωτήσω για το 2B όπου λέει ότι οι προθεσμίες των 30 ημερών που καθορίζονται ανωτέρω στους θεσμούς 1A και 2A δεν παρατείνονται εκτός εάν καταδειχθεί στο Δικαστήριο ότι υπήρχε αντικειμενική και τα λοιπά. Άρα σημαίνει ότι μπορώ να καταχωρίσω χωρίς να ζητήσω προηγουμένως άδεια του Δικαστηρίου για επέκταση του χρόνου και εξαρτάται από τον αντίδικο αν θα έρθει να

το αμφισβητήσει διότι εγείρεται η χρήση της λέξης υπήρχε και όχι υπάρχει νοουμένου ότι καταχωρώ μετά τη λήξη των 60 ημερών.

κ. Ναθαναήλ: Δεν βλέπω πως γίνεται επέκταση χρόνου χωρίς την άδεια του Δικαστηρίου. Το 2B είναι σαφές.

κ. Καντούνας: Άρα θα έπρεπε να λέει υπάρχει και όχι υπήρχε.

κ. Ναθαναήλ: Αφού δεν παρατείνονται λέει εκτός αν καταδειχθούν σοβαροί λόγοι.

κ. Καντούνας: Εάν καταδειχθεί στο Δικαστήριο ότι υπήρχε.

ΕΡΩΤΗΣΗ 16

Ερώτηση: Θα ήθελα να ρωτήσω σε σχέση με τις fast track υποθέσεις των κάτω των €3.000, η μαρτυρία η οποία θα κατατίθεται και η οποία θα είναι γραπτός με ποιο κριτήριο θα αξιολογείται από το Δικαστήριο; Διότι θα είναι αναντίλεκτη. Δεν θα υπάρχει αντεξέταση ως επί το πλείστον. Και θα είναι κατ' εξαίρεση που θα επιτρέπεται η αντεξέταση. Επομένως το Δικαστήριο με ποιο κριτήριο θα αξιολογεί την μαρτυρία; Αυτό είναι ένα ερώτημα και απλά θα ήθελα να επισημάνω ότι το ερώτημα της ευπαίδευτης συναδέλφου σε σχέση με τον Περί Αποδείξεως Νόμο ο οποίος υπερισχύει του κανονισμού αυτού πως θα το αντιμετωπίσουμε αυτό διότι αντικρούονται αυτά μεταξύ τους. Ευχαριστώ.

κ. Ναθαναήλ: Νομίζω το Δικαστήριο δε χρειάζεται να έχει εξέταση - αντεξέταση μάρτυρα για να αξιολογήσει την έγγραφη μαρτυρία, η οποία έγγραφη μαρτυρία ενόρκως γίνεται και είναι μαρτυρία. Και γίνεται η αξιολόγηση στη βάση των εγγράφων που υπάρχουν.

ΕΡΩΤΗΣΗ 17

Ερώτηση: Μάλιστα αλλά ακόμα και σε αιτήσεις τις οποίες κάνουμε βρίσκουμε συχνά το θέμα του ότι καταχωρήθηκε η μια ένορκη δήλωση. Στην ένσταση υπήρχε μια άλλη ένορκη δήλωση που την υποστήριζε και επειδή δεν αντεξετάστηκαν οι μάρτυρες θεωρείται ότι δεν αμφισβητήθηκε η μαρτυρία τους και αυτό συνιστά έτσι ένα κώλυμα στην διαδικασία στον τρόπο αξιολόγησης της μαρτυρίας. Τώρα πως θα αξιολογείται η μαρτυρία; Στο

ποιος θα τα πει καλύτερα στην ένορκη δήλωση του, στην κατάθεση του; Ποιο θα είναι το κριτήριο;

κ. Ναθαναήλ: Κοιτάξετε να δείτε. Πολλές χώρες του εξωτερικού οι αποφάσεις εκδίδονται από τα Δικαστήρια στη βάση μόνο έγγραφης μαρτυρίας. Παρουσιάζεται το αξιόγραφο για παράδειγμα. Λέει ο Ενάγων μου έδωσε αυτή την επιταγή, δεν μου την έχει πληρώσει, λέει ο Εναγόμενος τι θέλει να πει και δεν χρειάζεται να παρουσιαστεί μαρτυρία, καμία φορά μόνο το γεγονός ότι δεν πληρώθηκε το αξιόγραφο είναι αρκετό για να βγει απόφαση. Γι' αυτό είναι περιορισμένο στις €3.000 επειδή είναι μικρής εμβέλειας αξιώσεις. Επιτρέπει όμως ο θεσμός κατ' εξαίρεση αν χρειάζεται πράγματι κατά την εισήγηση του δικηγόρου του διαδίκου και κατά και την κρίση του Δικαστηρίου να ακουστεί αντεξέταση, να ακουστεί ο μάρτυρας αντεξεταζόμενος επί σημείου να το πράξει. Δεν χάνεται αυτή η ευκαιρία. Άρα, θα γίνει ένας συνδυασμός στο τέλος μεταξύ των εγγράφων που είναι έγγραφη μαρτυρία και της αντεξέτασης.

Ερώτηση: Και τι γίνεται με τον Περί Αποδείξεως Νόμο ο οποίος δεν έχει τροποποιηθεί; Γιατί έτσι όπως έχουν τα πράγματα ακόμα και να ισχύει ο κανονισμός αυτός υπερισχύει ο Περί Αποδείξεως Νόμος. Αν είμαι ορθή βέβαια κατά την κρίση μου.

ΕΡΩΤΗΣΗ 18

κ. Βραχίμης: Για να συνεχίσω από εκεί που μείναμε οι μικροδιαφορές είναι μικρής εμβέλειας υποθέσεις και φυσικά δεν υπάρχει κανένας που να αντιλαμβάνεται ότι υποθέσεις Οικογενειακού Δικαστηρίου δεν είναι μικρής εμβέλειας υποθέσεις. Δεν υπάρχει χώρα στον κόσμο που να έχει εντάξει τις οικογενειακές διαφορές οι οποίες στην Αγγλία είναι δικαιοδοσίας find individual high court. Μάλιστα για να μην υπάρχει αμφιβολία στις πλείστες χώρες υπάρχει ρητή διάταξη ότι εξαιρούνται των μικροδιαφορών οι οποιεσδήποτε οικογενειακές διαφορές. Αντιλαμβάνομαι ότι κατέληξε το Οικογενειακό Δικαστήριο σχεδόν όλες οι διαφορές πλην του περιουσιακού να εντάσσονται στις μικροδιαφορές της μικρής εμβέλειας, μικρής σημασίας υποθέσεις. Κακοποίησης, σεξουαλικής παιδιών, αποκλειστική χρήση, υιοθεσία χωρίς συγκατάθεση γονέα. Έτσι; Είναι μικροδιαφορές αυτές μικρής εμβέλειας. Κατά λάθος. Διότι βάλαμε μια γενική

πρόνοια ότι όπου δεν υπάρχει κλίμακα εντάσσονται στις μικροδιαφορές. Και έτυχε στο Οικογενειακό να μην έχουμε κλίμακες. Αντιλαμβάνομαι ότι το θέμα τέθηκε από τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου στην συνεδρία με το Δικαστήριο στην παρουσία των Προέδρων των Επαρχιακών Συλλόγων και εκεί αντιλαμβάνομαι κ. Πρόεδρε ότι υπήρχε συμφωνία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι επρόκειτο περί λάθους. Ακολούθησε επιστολή του Παγκυπρίου και απάντηση από τον Πρόεδρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου όπου μας διαβεβαίωνε τον Απρίλιο του 2015 ότι συμμερίζεται τις απόψεις του Δικηγορικού Συλλόγου και θα προχωρήσει σε διόρθωση. Αυτό πριν 11 μήνες και σήμερα ακούσαμε κ. Πρόεδρε του Δικηγορικού Συλλόγου ότι αυτό δεν θα γίνει και ότι επιμένει το Ανώτατο Δικαστήριο ότι οι διαφορές οι οικογενειακές είναι μικρής εμβέλειας υποθέσεις. Και διερωτώμαι πως αισθάνεστε εσείς για αυτό το θέμα και πως αισθάνεται ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου ο οποίος αντιλαμβάνομαι ότι στο μεσοδιάστημα 4 – 5 φορές επικοινωνήσε μαζί σας και σας διαβεβαίωσε πως το θέμα θα διορθωθεί.

κ. Ναθαναήλ: Εξήγησα ότι οι ταχείας εκδίκασης υποθέσεις δεν σημαίνει ότι είναι ήσσονος σημασίας υποθέσεις. Δεν χρειάζεται να απαντήσω διότι ο κ. Βραχίμης που έκανε την ερώτηση έχει φύγει.

ΕΡΩΤΗΣΗ 19

Ερώτηση: Εγώ θα ήθελα να σταθώ σε εκείνο που είπε η συνάδελφος πριν για τις υποθέσεις που είναι κάτω των 3.000 και μου έχει δημιουργηθεί η εξής απορία: Κατά το στάδιο της ακρόασης είχαμε την ευκαιρία να φέρουμε ένσταση στην καταχώρηση ενός εγγράφου στο οποίο θεωρούσαμε ότι για διάφορους λόγους δεν μπορεί να κατατεθεί από την αντίθετη πλευρά. Με τη διαδικασία όπως έχει τροποποιηθεί τώρα λέμε ότι θα γίνεται αποκάλυψη εγγράφων και θα πρέπει η μαρτυρία να γίνεται ένορκη και να μπαίνουν πάνω τα τεκμήρια. Και εγώ διερωτώμαι... εγώ αυτό το δικαίωμα μου σε ποιο στάδιο θα μπορώ να το ασκήσω; Πότε θα πω του Δικαστή ότι έχω ένσταση στο να καταχωρηθεί ένα έγγραφο διότι θεωρώ ότι δεν έχει σχέση με την υπόθεση;

κ. Ναθαναήλ: Στο στάδιο των οδηγιών που πηγαίνουν οι διάδικοι δικηγόροι ενώπιον του Δικαστηρίου αφού έχουν καταχωρήσει το τι θέλουν, είναι αυτό το στάδιο το οποίο μπορούν να εγερθούν αυτά τα θέματα που θέλετε και να δοθούν απαντήσεις από το Δικαστήριο για την τροχοδρόμηση της πορείας της υπόθεσης. Αν είναι ενστάσιμο ένα έγγραφο το οποίο τέθηκε στην μαρτυρία του αντιδίκου σας θα το θέσετε εκείνη την ώρα και υποχρεωμένος ο Δικαστής να το αποφασίσει εκείνη την ώρα αν θα διαγραφεί ή αν όχι θα ληφθεί υπόψιν.